Jeugdboek

Agave Kruijssen, Martine Letterie, Janny van der Molen

Over vroeger en nu, verhalen bij de canon.

(Uitgeverij Ploegsma: Amsterdam, 2012), 516 blz., € 69,95

In het verhaal *Ver van huis* kan de vader van Johanna en Kaatje Letterie rond 1830 niet langer voor zijn dochters zorgen en komt hij in het oudemannenhuis van Den Haag terecht. Beide meisjes mogen op kosten van het armenbestuur naar Frederiksoord, een van de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid, om daar een beroep te leren. Het is een verhaal van ongeveer zes pagina's tekst over armoede, afscheid, heimwee en verdriet, maar ook over hoe het is om met een trekschuit door Holland te varen en over te stappen op een beurtschip naar Steenwijk. Daarnaast wordt een concreet beeld gegeven van het leven in zo'n kolonie. Kortom mooi, illustratief, bruikbaar bronmateriaal voor in de geschiedenisles.

Over vroeger en nu is een prachtig boek om uit voor te lezen wanneer een van de vensters van de canon wordt besproken. Het taalgebruik is heel vriendelijk waardoor leerlingen de verhalen ook prima zelf kunnen lezen. Elk item begint met een korte historische inleiding en op een overzichtelijke tijdbalk wordt nauwkeurig aangegeven in welke tijd je zit. Daarna volgt een verhaal met aansprekende illustraties van Els van Egeraat. Het aardige van deze canonverhalen is dat ze vaak vanuit een ander dan gebruikelijk perspectief zijn gekozen en daardoor een verrassende kijk op gebeurtenissen geven. Bij Willem van Oranje gaat het nu eens niet over de moordaanslag van Balthasar Gerards, maar over het moeilijke dilemma waar Willem als burggraaf van Antwerpen mee zit ten aanzien van zijn trouw aan de koning enerzijds en zijn sympathie voor de protestanten en geuzen anderzijds. Beide partijen proberen hem in hun kamp te trekken en Willem lijkt met alle winden mee te waaien.

Een ander mooi verhaal gaat over de jonge rechtsgeleerde Hugo de Groot. Hij is samen met zijn vader en andere notabelen uitgenodigd om een ritje te maken met een zeilwagen. Simon Stevin heeft het enorme gevaarte ontworpen in opdracht van prins Maurits. Terwijl Hugo in de boot met flinke wind over het strand dendert, bedenkt hij de uitgangspunten voor zijn *Mare liberum,* dat later het standaardwerk over internationaal zeerecht zou worden. En passant worden ook nog even de functie en het nut van kapersbrieven uitgelegd.

De auteurs hebben geprobeerd de canonverhalen zo veel mogelijk aan te laten sluiten bij de belevingswereld van de leerlingen. Vadertje Drees loopt als middelbare scholier door de Jordaan en ziet de schrijnende armoede van de arbeiders. Thuis kan zijn moeder – die weduwe is – de touwtjes met moeite aan elkaar knopen. Wim reageert fel op alle misstanden en wanneer hun trouwe hulp Koosje naar het akelige oudenliedenhuis moet, besluit Wim er later iets aan te gaan doen: 'Hoe weet Wim niet, maar hij weet wel dat het anders moet. En daar gaat hij voor zorgen. Wacht maar!'

De auteurs zijn er in geslaagd de verhalen bij de vensters zeer leesbaar en plezierig, met vaart en spanning te beschrijven. *Over vroeger en nu* zou standaard in iedere klas moeten staan.

Joke Noordstrand